

in sanguine tuo? Da mihi ergo nosse mysterium regni Dei et investigabiles divitias tuas; explica mihi omnes thesauros sapientiae et scientiae Dei in te absconditos. Sermo tuus capiat in me, lucerna sit pedibus meis, et lumen semitis meis; donec aspiret dies, et inclinentur umbræ. Qui vivis et regnas, etc.

Post lectionem novi Testamenti.

¶¶. Hæc verba fidelissima sunt et vera.
Nunquam locutus est homo, sicut hic homo.

Credo, Domine, adjuva incredulitatem meam.

Domine, ad quem ibimus? verba vitæ æternæ habes.

Oratio.

Salvator noster, cuius apparuit benignitas et humanitas erudiens nos ut, abnegantes impietatem et sæcularia desideria, sobrie et juste, et pie vivamus in hoc sæculo; concede, ut qui te similem nobis foris agnovimus, per te intus reformari mereamur. Qui vivis, etc.

STUDIO INCUMBENDUM.

Quanta virum Ecclesiasticum urgeat studii indefessi necessitas, haud ægre perspi-

ciet, quicumque ad hæc minitantia Dei verba serio attenderit, *Quia tu scientiam repulisti, repellam te ne sacerdotio fungaris mihi* (1); quisquis istud Apostoli præceptum auscultaverit: *Si quis videtur propheta esse, cognoscat quæ scribo vobis.... Si quis autem ignorat, ignorabitur* (2). Revera, inquit idem Gentium Doctor, *Presbyteri dupli honore digni habeantur* (3); modo tamen *bene præsint, maxime si laborent in verbo et in doctrina*. Verum quomodo recte prærerunt, quo pacto ad dispensationem verbi et doctrinæ sese conferent, *si filios Heli, filios Belial male æmulantes, nescierint Dominum, neque officium Sacerdotum ad populum* (4)? Nonne magis ex illorum inscitia, et Religioni vulnus lethiferum infligetur, et populi strages infanda subsequetur, et gravissimum ipsimet impendit exitium?

Dico Sacerdotum ignorantiam esse Religionis vulnus: namque *scientiam non habentes discernendi inter sanctum et profanum* (5), haud dubie sanctuarium Dei polueretur, mensa ejus despicietur habebitur, mysteria sancta conculcabuntur, et plenisima gratiæ dissipabuntur fluenta. Ipsi demum idola facti in domo Domini, plebem sibi commissam in multiplicem veluti idolo-

(1) Osee 4. — (2) 1 Cor. 1. — (3) 1 Timoth. 5.

— (4) 1 Reg. 2. — (5) Lev. 10.

latrariam deturbabunt. Quemadmodum enim, inquit Pet. Damian. (1) per Sacerdotum imperitiam quos post captivitatem Israelitici populi rex Assyriorum in urbibus Samariæ constituerat, factum est quod Scriptura testatur; *unaquæque gens fabricata est Deum suum, posueruntque eos in sanis excelsis* (2): ita nunc per pseudosacerdotum ignorantiam fieri dolemus, ut scilicet alii quorum Deus venter est luxuriam colant, alii avaritiam quæ est idolorum servitus venerentur, alii rapinis sacrilega devotione deserviant, et sic diversis criminibus tanquam simulacris et sculptilibus obsequium servitutis impendant.

Hinc claret quam horrenda populo sibi ipsis commisso strages immineat; audiamus Isaiam cladem istam graphice depingentem: *Speculatores ejus cæci..... canes muti non valentes latrare..... ipsi pastores ignoraverunt intelligentiam* (3). Porro quid fiet? *Omnis in viam suam declinaverunt, unusquisque ad avaritiam suam.* Jam antea dixerat: *Propterea captiuus ductus est populus meus, quia non habuit scientiam;* et nobiles ejus interierunt fame, et multitudo ejus siti exaruit: *propterea dilatavit infernus animam suam, et aperuit os suum absque*

(1) Opusc. 26, contra inscit. Cler. — (2) 4 Reg. 17. — (3) Isa. 56.

ullo termino (1). Nonne etiam ad hos Clericos et Sacerdotes otio torpentes spectat et istud ejusdem Prophetæ vaticinium: *Omne caput languidum, et omne cor mœrens* (2)? Endesidia et languor in Clero, qui, teste S. Greg. Mag. pars est membrorum Christi prima; qualis ruina totum corpus invasura sit, enuntiant verba proxime sequentia: *A planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas, sed vulnus et livor et plaga tumens; non est circumligata, neque sota oleo, nec curata medicamine.*

Quam grave igitur manet eos exitium! nonne supremus Pastor de manu Pastorum illorum sanguinem gregis sui requiret? nonne ipsis, ovibus deperditis, vel inedia confectis, animarum suarum jacturam facere oportet? ita profecto, Domino apud Matth. inclamante: *Cæcus si cæco ductum præstet, ambo in foveam cadunt* (3). Nimirum dum imperita manu flagitosorum vulnera curare præsumunt, ipsi se cruentant, et vitiorum sordibus quas abstergere satagunt coinquinantur. Imo, ut beatus ait Laurent. Justinian. (4) ignorantes discernere inter lepram et lepram, nescientes qualitates criminum, quantumque Deo dispiceant,

(1) Isa. 5. — (2) Isa. 1. — (3) Marc. 15. — (4) De spirituali animæ, inter num. 15.

sine profectu pœnitentis, proprio seipsose mucrone interimunt.

Verumtamen, inquit Apostolus : *Si quis se existimat scire aliquid, nondum cognovit quomodo oporteat eum scire* (1).

Quicumque igitur, pergit S. Thomas (2), hæc verba commentans, habet scientiam, et non modum ea utendi, habet scientiam insufficienter. Modus sciendi, inquit post S. Bernardum, est ut scias quo ordine, quo studio, quo fine scire queque oporteat.

1. Quo ordine? ut id prius quod maturius ad salutem. Contentiones et pugnas legis de vita, inquit Apostolus, sunt enim inutiles et vanæ (3). Profundiora Religionis mysteria ad trutinam rationis ne expendas; ausculta istud Spiritus sancti oraculum: *Altiora te ne quæsieris, et sortiora te ne scrutatus fueris.... multos supplantavit suspicio illorum* (4). Hoc ipsum est quod præmonuerat in libro Proverb. *Sicut qui mel multum comedit non est ei bonum, sic qui scrutator est majestatis opprimitur a gloria* (5). In hujusmodi quæstionibus, ne transgrediaris terminos antiquos quos posuerunt patres tui (6). Insiste igitur Apostoli consilio: *Dico, inquit, per gratiam quæ data est mihi, omnibus qui sunt inter vos, non plus sapere quam oportet*.

(1) 1 Cor. 8. — (2) In cap. 8 1 Cor. — (3) Tit. 3.

— (4) Eccli. 3. — (5) Prov. 25. — (6) Ibid. 22.

tet sapere, sed sapere ad sobrietatem (1).

2. Quo studio? ut id ardentius, quod efficacius ad amorem. Noli igitur oscitante ad studium te conferre, sed amplectere eum qui secundum doctrinam est fidem sermonem. Quid est amplecti? inquit Doctor Angelicus in hunc textum intendens (2). Certe aliquid amplectens, illud diligenter constringit, et amplexus fit ex dilectione: oportet igitur te scientiæ inhærente cum amplexu, id est, firma adhæsione animi et cordis dilectione; sed ita ardenter ut etiam efficaciter ad amorem, Jesum quærendo in libris, ut facilitabat S. Augustinus. Attende Apostolum, qui licet raptus fuisse usque ad tertium cœlum, ubi audivit arcana verba quæ non licet homini loqui, aiebat: *Non judicavi me scire aliquid inter vos nisi Jesum Christum et hunc crucifixum* (3). Et rursum: *Et si habuero prophetiam, et noverim mysteria omnia, et omnem scientiam.... charitatem autem non habuero, nihil sum* (4). Nimirum ea sola utilis est scientia qua a Deo cognoscari; porro *Si quis diligit Deum, hic cognitus est ab illo* (5).

3. Quo fine? ut non ad inanem gloriam, pergit Doctor Angelicus, vel curiositatem velis scire aliquid, sed ad ædificationem tui

(1) Rom. 12. — (2) In cap. 1 Tit. — (3) 1 Cor. 2.

— (4) Ib. 13. — (5) Ibid. 8.

et proximi. Noli igitur, ait Apostolus, *intendere fabulis et genealogiis interminatis, quæ quæstiones magis præstant quam cedi- ficationem quæ est in fide* (1). Qui hujusmodi vacant ii sunt de quibus itidem ait, *semper discentes, et nunquam ad scientiam veritatis pervenientes* (2). *Æmulare*, inquit Pet. Blesens. (3) ejusdem Apostoli consilio, charismata meliora, et in corde tuo devoret draco Moysis draconem Pharaonis, id est, veritatis scientia, scientiam vanitatis; non enim ascendet in montem, neque stabit in loco sancto ejus qui in vano accepit animam suam. Noli demum de tua doctrina altum sapere, sed time: *servus qui cognovit volun- tatem Domini sui et non fecit, vapulabit multis* (4). Verbo dicam, omni studio tuo satage ut sis lucerna ardens et lucens in domo Domini; est enim, ait S. Bern. tantum lucere vanum, tantum ardere parum, lucere et ardere perfectum (5). Cæterum si labor terret, merces invitet. Qui enim hac doctrina docti fuerint, fulgebunt quasi splendor fir- mamenti; et qui ad justitiam erudiunt mul- tos, quasi stellæ in perpetuas æternitates (6).

(1) 1 Tim. 1. — (2) 2 Tim. 3. — (3) Epist. 114.

— (4) Luc. 12. — (5) Serm. in Nat. S. J. Bapt. —

(6) Dan. 12.

Oratio ante studium.

Deus scientiarum, Domine, sapientiae dux, et sapientium emendor, qui doces hominem scientiam, et linguas infantium facis di- sertas; et qui scientiam repellentes repellis, ne sacerdotio fungantur tibi: mitte sapien- tiam de celis sanctis tuis, et a sede magnitudinis tuae, ut mecum sit et mecum labore, ut sciām quid acceptum sit apud te; nam et si quis erit consummatus inter filios homi- num, si ab illo absuerit sapientia tua, in nihilum computabitur. Da mihi intellectum, ut mihi attendens et doctrinæ, devitem pro- fanas vocum novitates, et oppositiones falsi nominis scientiae, fiamque operarius inconsu- bilis recte tractans verbum veritatis, po- tens exhortari in doctrina sana, et eos qui contradicunt arguere. Da mihi scientiam Sanctorum; scire etiam supereminente- scientiae charitatem Christi; et idoenum fac me ministrum novi Testamenti, ad dandam scientiam salutis plebi tuae, ut cognoscant te solum Deum verum, et quem misisti Jesum Christum. Per eundem.

Post studium.

Non sinas me, Domine, inflari scientia quæ destruetur, sed da charitatem ædifican- tem quæ nunquam excidit, ut non evanes- cam in cogitationibus meis, nec judicem me

scire aliquid inter homines, nisi Jesum Christum, et hunc crucifixum. Per Dominum, etc.

CIBI SUMPTIO

SOBRIE ET PIE INSTITUENDA.

Sive manducatis, sive bibitis, inquit Apostolus, omnia in gloriam Dei facite (1). In hunc scopum collineabis, si refectionem tuam moderetur numeris omnibus completa sobrietas, informet vero pietas bene sibi ipsi provida.

Nimirum, quod prius spectat, « quinque » nos modis, ait S. Gregorius, gulæ vi- « tium tentat: aliquando nempe indigentia « tempora prævenit; aliquando vero cibos « lautiores querit; aliquando quælibet su- « menda sint, præparari accuratius expedit: « aliquando in ipsa quantitate sumendi men- « suram moderatae refectionis excedit: non « nunquam vero, et abjectius est quod de- « siderat, et tamen in ipso æstu immensi « desiderii deterius peccat (2). »

Hæc omnia exemplis illustrat idem S. doctor. « Mortis sententiam patris ore Jonathas » meruit, quia in gustu mellis constitutum

(1) 1 Cor. 10. — (2) Lib. Mor. c. 27.

» edendi tempus antecessit. Et ex Ægypto
» populus eductus in eremo occubuit, quia,
» despœcta manna, cibos carnium petuit, quos
» lautiores putavit. Et prima filiorum Heli
» culpa suborta est, quod ex eorum voto
» Sacerdotis puer non, antiquo more, coc-
» tas vellet de sacrificio carnes accipere, sed
» crudas quereret quas accuratius exhibe-
» ret. Et cum ad Jérusalem dicitur, *Hæc fuit*
» *iniquitas Sodomæ sororis tuæ, superbia,*
» *saturitas panis et abundantia (1), aper-
» ostenditur quod idcirco salutem perdidit,*
» *quia cum superbiæ vitio mensuram mode-
» ratæ refectionis excessit. Et primogenito-
» rum gloriam Esaü amisit, quia magno
» æstu desiderii vilem cibum, scilicet lenti-
» culam concupivit, quam dum primogenitus
» prætulit, quo in illam escam appetitu an-
» helaret, indicavit. » *Hæc omnia versiculos*
» *sequens complectitur:**

Præpropere, laute, nimis, ardenter, studiose.

Primo vitio medeberis, si juxta regulam
a Cassiano (2) *propositam hanc tibi cautio-*
nem indicaveris, ut non potus quidquam,
non esus ulla oblectatione devictus, ante
communem refectionis horam, extra men-
sam percipere tibimet prorsus indulgeas;

(1) Ezech. 16. — (2) Lib. 5, de Spiritu Gastrimargiæ.

sed ne refectione quidem transacta, ex his præsumere tibi quantulumcumque permittas. Rationem hanc afferit: qui enim gulæ superfluos appetitus inhibere non potuit, quomodo æstus carnalis concupiscentiæ vallebit extingui? et qui non valuit passiones in propatulo sitas parvasque compensare, quomodo occultas, nulloque hominum teste prurientes, moderatrice discretione, poterit debellare?

Secundum et tertium vitium præoccupabis, si præscriptum ejusdem Cassiani (1) secutus, pro conditionis tuæ modulo et decoro, eligas cibum, non tantum qui concupiscentiæ flagrantis æstus temperet, minusque succedat, verum etiam qui ad parandum sit facilis, et quem ad comedendum opportuniorem vilioris preti compendium præstet. Ergone patrimonium quod sibi Christus tam laboriose comparavit, epulando splendide deglutires? Istud emit Salvator colaphis et flagellis, inquit B. Petrus Damianus, et tu consumeres illud cyathis et scutellis? ipse morte crucis, tu in luxu carnis?

Aliquando tamen charitas persuadet, ut de consueta severitate aliquid remittamus ad recreandos hospites, vel necessitudine nobis conjunctos, quorum conversatio nobis proficia est, vel quibus consuetudine nostra

(1) Lib. 5 de Spiritu Gastrimargiæ, c. 23.

prodesse possumus; nonnunquam et necessitas et obsequium majoribus debitum exigunt ut lautoribus mensis assideamus: sed quando hujusmodi respectus absunt, quantum in nobis est, hujusmodi lautitias, et condimentorum elaboratas blanditias, ut voluptatis illecebras repudiare debemus.

Quartum gulæ morbum curabis, si tantum cibi sumas quantum ad vires corporis, pro ratione status et officii quod exerces, corroborandas satis fuerit. Quod quidem experientia magistra disces et observabis, ita tradit B. Basilius (1). Quoniam, inquit, innatum nobis corporis vehiculum, neque nimis laxando fræna, neque rursus immodice illa retinendo, ad virtutis cursum producere oportet: idcirco et corporum status et habitus explorare conveniet, ut valido quidem ac vegeto corpori fræna immittamus, et per inediā redundantiam caloris arceamus; senili vero et frigescenti, cibi potusque adjumentum ad sustentandas vires ingeramus.

Quintum denique gulæ vitium refrænas, si nimiam cupiditatem coerces, quæ tam in vili quam in pretioso potest esse edulio; aliqua mora, ut suadet S. Clem. Alex. intemperantiam confitens. Etenim Sapiens ait: *Noli avidus esse in omni epulatione, et non te effundas super omnem escam* (2); et

(1) Lib. de vera Virginit. — (2) Eccl. 37.

Apostolus : *Carnis curam ne feceritis in desideriis vestris* (1).

Et vero sobrietatem istam coluerunt et ipsi Gentiles philosophi : Ad majora natus sum, dictitabat Socrates, quam ut sim mancipium ventris mei. Actionem igitur tam villem et abjectam, Sanctisque omnibus adeo onerosam, præstantioribus virtutibus nobilitare studeas et consecrare : sectare humilitatem et religionem; Dei benedictionem supplex deposce ; et gratiarum ipsi actionem rependere ne prætermittas.

Humilitatem dico. Quanto enim pudore suffundi debet Christi Sacerdos, qui ad cœnam nuptiarum Agni, ad comedendum panem Angelorum admissus, eo usque redatum se percipit ut cibo vescatur animalium!

Quanta cum *religione* mensæ debes accumbere, ubi de fidelium donis et oblationibus sustentaris! Nonne consentaneum esset ut in ea, velut in altari quodam, juge sacrificium offerres, in quo simul cum dapibus, gustus et cibi appetentia in locum victimæ cederent?

Quam suppliciter *Dei auxilium implorare* debeas ut in tam lubrico gradu tuto consistas, auctor est ipse B. Augustinus. Quis enim est, Domine, inquit, qui non rapiat alterum quantum extra metas necessitatibus (2)? Quis-

(1) Rom. 13. — (2) Lib. 10 Confess. 31.

quis est, magnus est, magnificet nomen tuum.. His temptationibus quotidie conor resistere, et invoco dextram tuam ad salutem meam, et ad te refero omnes æstus meos; quia consilium mihi de hac re non stat.

Demum *gratiarum actionem* nunquam esse omittendam docet Christus Dominus (1) exemplo suo. Suadent priorum sæculorum Christiani : *frangentes circa domos panes, sumebant cibum cum exultatione et simplicitate cordis, collaudantes Dominum* (2). Præmonet ipsa mater Ecclesia quæ in hunc finem sequentes preces tibi praefixit.

Benedictio mensæ ante prandium.

Benedicite. R. Dominus. V. Oculi omnium in te sperant, Domine, et tu das escam illis in tempore opportuno. Aperis tu manum tuam, et impies omne animal benedictione. Gloria Patri, etc. Sicut erat, etc. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, etc.

Oremus.

Benedic, Domine, nos et hæc tua dona, quæ de tua largitate sumus sumpturi. Per Christum, etc.

Bened. Mensæ cœlestis participes faciat nos Rex æternæ gloriæ.

Ante cœnam loco V. Oculi, dicitur se-

(1) Matth. 26, 30. — (2) Act. 2, 46.

quens: Edent pauperes et saturabuntur, et laudabunt Dominum, qui requirunt eum: vivent corda eorum in sæculum sæculi. Gloria Patri, etc. Sicut erat, etc.

Bened. Ad cœnam perpetuae vitae perducat nos Rex æternæ gloriæ.

Gratiarum actio post prandium.

¶. Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua. ¶. Et sancti tui benedicant tibi. Gloria, etc. Sicut erat, etc.

Agimus tibi gratias, omnipotens Deus, pro universis beneficiis tuis; qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Laudate Dominum omnes gentes; laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus, et veritas Domini manet in æternum. Gloria Patri, etc. Sicut erat, etc. Pater noster, etc.

- ¶. Dispersit, dedit pauperibus;
- ¶. Justitia ejus manet in sæculum sæculi.
- ¶. Benedicam Dominum in omni tempore:
- ¶. Semper laus ejus in ore meo.
- ¶. In Domino laudabitur anima mea:
- ¶. Audiant mansueti et lætentur.
- ¶. Magnificate Dominum mecum:
- ¶. Et exaltemus nomen ejus in idipsum.
- ¶. Sit nomen Domini benedictum,
- ¶. Ex hoc nunc et usque in sæculum.

¶. Retribuere dignare, Domine, omnibus nobis bona facientibus propter nomen sanctum tuum vitam æternam. ¶. Amen.

¶. Benedicamus Domino.

¶. Deo gratias.

¶. Fidelium animæ per misericordiam Dei resipient in pace. ¶. Amen.

Post cœnam loco ¶. Confiteantur, dicitur sequens. Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator Dominus: escam dedit timentibus se. Gloria, etc.

Loco orationis Agimus, dicitur sequens. Benedictus Deus in donis suis, et sanctus in omnibus operibus suis, qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. ¶. Amen.

SOLIS OBLECTATIONIBUS

ET COLLOQUIIS LICITIS INDULGENDUM.

Sicuti arcum ubique semper tensum, ait Cassianus (1), circumferri minime expedit, ne jugi curvamine rigoris fortitudo laxata mollescat atque dispereat; ita nisi remissione quadam vigorem intentionis suæ interdum animus relevet atque relaxet, irremisso rigore lentescens virtutis spiritus, cum necessitas postulaverit, non poterit obsecun-

(1) Collat. 24, c. 21.

dare. Convenit igitur, ut probat S. Thomas 2 quæst. 168, factis vel dictis interdum uti quasi ad quamdam animæ quietem. Sed circa hujusmodi *tria videntur præcipue cavenda, quorum primum et potissimum est, quod prædicta delectatio non queratur in aliquibus operationibus vel verbis turpibus vel nocivis; secundum, quod non omnino gravitas animæ resolvatur; tertium, ut congruat loco, tempori, et personæ, et secundum alias circumstantias debite ordinetur.*

Quod attinet ad primum. Ne his perversis cœtibus, ut præcipit concil. Agathense (1), admisceantur Clerici, ubi amatoria cantantur et turpia, aut obscœni motus corporum choreis et saltationibus efferuntur; ne vide-licet animus, auditus et obtutus sacris deputati Mysteriis, turpium cogitationum, spectaculorumve, atque verborum conta-gione polluantur. Stultiloquium, aut scur-ritas quæ ad rem non pertinet, nec nomi-nentur inter vos, sicut decet sanctos (2). Os suum Evangelio consecraverunt; talibus jam aperire illicitum, assuescere sacrilegium es-set (3). Nec detractiones, nec maledicta, nec verba atrocia ea lingua proferat quæ divinis rebus assueta est et dominico corpore sæ-pius consecratur. Ne dicteris aut morda-

(1) C. 29. — (2) Eph. 5. — (3) S. Bern. l. 2 de Cons. c. 13.

cibus utantur salibus, neve sacræ Scripturæ verbis ad profanos sermones abutantur (1).

Quomodo enim, addit B. Petrus Damia-nus (2), ex ore Sacerdotis oratio ad Deum munda dirigitur, quod videlicet pravi ser-monis sordibus coquinatur? aut quomodo inter Deum et homines lingua mediatrix efficitur, quæ tram judicis ex proprio reatu et ipsa meretur? Certe si, ut Evangelica tuba intonat, *de omni verbo otioso quod locuti fuerint homines, de eo reddent rationem* (3); quanto districtius, reponit S. Bernardus (4), de verbo mendaci, mordaci, injurioso, male adulatorio? heu! quid fiet de his de quibus loquitur Psalmista: *Tota die injustitiam co-gitavit lingua tua, sicut novacula acuta se-cisti dolum: molliti sunt sermones ejus sicut oleum, et ipsi sunt jacula. Sepulcrum pa-tens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant; quorum os maledictione plenum est et amaritudine* (5)?

Quod secundum spectat, nimirum ne om-nino gravitas animæ resolvatur. In ipso joco, ait vel ipse Tullius, aliquid probi inge-nii lumen eluceat (6). Caveamus igitur, in-quit B. Ambrosius, ne, dum relaxare ani-

(1) Syn. Aquens. tit. de Vita et honeste. Cler. — (2) Ad Episc. Card. l. 2, Epist. 1. — (3) Matth. 12, 24. — (4) Ser. tripl. custod. — (5) Psalmis 51, 54, 13, 14. — (6) L. 1 de Offic.

mum volumus, solvamus omnem harmoniam quasi concentum quemdam honorum operum (1). Declinemus, addit auctor de Ordine vitæ interopera S. Bernardi (2), ea omnia quæ inflectere possunt gravitatem propositi nostri nostræque professionis: ea tantum veluti delibemus oblectamenta (3), in quibus remittatur ad horam animus, non perturberetur, unde se facile mox, ut sibi ad se ipsum redeundum esse visum fuerit, expediatur, sine controversia inhibentis voluntatis, absque contagione contractæ delectationis, vel memoriarum imaginantis.

Circa tertium habenda nempe est *ratio loci, temporis, personæ.* 1. *Loci* quidem: noli igitur in publico et propalam oblectari, ne aliquid fiduciae, obsequii, et bonæ existimationis apud laicos tibi dispereat.

2. *Temporis*: ne diurnius iis immoreris quam necessum est ad intentionem mentis relaxandam. Noli igitur iis astipulari de quibus Sapiens: *Estimaverunt lusum esse vitam nostram* (4); *risus enim egrum dolori miscebitur, et extrema gaudii luctus occupabit* (5): luctus utique perpetuus. Quanto decentius cum Ecclesiaste senties! *Risum reputavi errorem, et gaudio dixi, Quid frustra deciperis* (6)?

(1) L. 1 Offic. — (2) C. 3. — (3) De vit. Solit. c. 8, apud eundem. — (4) Sap. 15. — (5) Prov. 14. — (6) C. 2.

Verum humanum dico propter infirmitatem; iis oblectamentis utere, sed modice et veluti pro condimento: sicuti enim, ait Philosophus, pauxillum salis sufficit in cibo, ita modicum delectationis sufficit ad vitam: iis utere, ait Tullius, tum cum gravibus seriisque rebus satisfeceris; non enim ita generati a natura sumus, ut ad ludum et jocum facti esse videamur, sed ad severitatem potius et ad quædam studia graviora atque majora (1).

Ita quidem sapiebant Gentiles philosophi solo rationis lumine ducti: quanto satius est ut iis afficiantur consiliis Clerici et Sacerdotes, quorum maxima hæc esse debet philosophia, scire Jesum et hunc crucifixum, et post ipsum crucem bajulare!

Qanto magis hujusmodi animi sensus eos decent, quibus tantorum gratiæ mysteriorum dispensatio concredita est, ut vix eis aliquid residui temporis supersit quod necessariae valeant permittere relaxationi?

3. *Personæ* (personam intellige ratione status et conditionis): non enim quælibet oblectamenta virum Ecclesiasticum decent; neque ei conceduntur. Eum scilicet sapienter arcent Canones et Statuta Synodalia, maxime Aurelianensis, ab alearum, imprimisque taxillorum et chartarum ludis; necnon a ve-

(1) Lib. 1 de Offic.

natione. In hujusmodi quæstionibus versandis nobis per præsens institutum diutius immorari non licet; adiri possunt auctores qui ex professo ista disciplinæ puncta agitavere; imprimisque aureus Tractatus de Synodo Diocesana (1) Benedicti XIV, qui tanta cum laude Ecclesiastici regiminis artem tenet.

ANTE OBLECTATIONEM ET QUODLIBET
COLLOQUIUM,

Oratio.

Pone, Domine, custodiam ori meo et osium circumstantiae labiis meis, ut non loquatur os meum opera hominum. Omnis sermo malus ex ore meo non procedat; sed si quis bonus ad ædificationem fidei, ut det gratiam audientibus. Turpitudo, aut stultiloquium, aut scurrilitas quæ ad rem non pertinet, nec nominetur in nobis, sicut decet sanctos; sed quæcumque sunt vera, quæcumque pudica, quæcumque iusta, quæcumque sancta, quæcumque amabilia, quæcumque bona famæ. Sermo meus semper in gratia sale sit conditus, ut sciām quomodo me oporteat unicuique respondere; ut non alta sapiens, sed humilibus consentiens, et omnibus omnia factus, omnes faciam salvos. Amen.

(1) L. 7, c. 61.

Oratio ad Christum.

Domine Iesu Christe, qui ad informandum vita cœlesti genus humanum, mira et ineffabili dignatione in terris visus es et cum hominibus conversatus es; da nobis, quæsumus, tuam sanctissimam cum hominibus conversationem tanta devotione venerari, ut perfectam ejus imaginem in nostra exprimere mereamur. Qui vivis et regnas.

POST OBLECTATIONEM ET COLLOQUIUM

Oratio.

Ne permittas nos, Domine, turbari erga plurima; sed ita dulcesee in cordibus nostris, ut dum necessitas est in locutione nostra, gaudium nobis sit in auditione tua. Per Dominum.

EJACULATIONES

*Sæpius per diem facienda, ad cognoscendam
Dei voluntatem.*

Loquere, Domine: quia audit servus tuus.
1 Reg. 3.

Domine, cum ignoremus quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te. *2 Par. 20.*

Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea. *Ps. 16.*

Vias tuas, Domine, demonstra mihi, et semitas tuas edoce me. *Psal. 21.*

Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum. *Ps. 56.*

Nonne Deo subjecta erit anima mea? ab ipso enim salutare meum. *Ps. 61.*

Mihi adhærere Deo bonum est: ponere in Domino Deo spem meam. *Ps. 72.*

Deduc me, Domine, in via tua, et ingrediar in veritate tua. *Ps. 85.*

Notam fac mihi viam in qua ambulem: quia ad te levavi animam meam. *Ps. 143.*

Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. *Ibidem.*

Pars mea Dominus, dixit anima mea: propterea exspectabo eum. *Thren. 3.*

Deus patrum nostrorum, et Domine misericordiae, da mihi assistricem sapientiam, et noli me reprobare a pueris tuis. *Sap. 9.*

CONSCIENTIA DISCUTIENDA.

Inter omnia quae ad perfectionem conducent media, vix ullum reperias tam præstantis, et in Scripturis, vel apud S. Patres, ac scriptores asceticos commendatum magis atque probatum, quam ut unusquisque quotidie in semetipsum inquirat, omnesque conscientia suæ sinus et recessus exploreat; omnia opera, verba et cogitata quae per diem exciderunt, vespere potissimum, ad strictam

Evangelii vocationisque sua trutinam revocando. Scrutemur, inquit Propheta, vias nostras, et quæramus, et revertamur ad Dominum (1).

Numquid decet filios sæculi hujus in consilio suis filiis lucis prudentiores esse? Ecce negotiator sæcularis, ait S. Ephrem, damna et lucra quotidie computat; et si damna perpessus fuerit, ea resarcire sollicite studet (2). Sed et tu negotiator spiritualis es, negotiator utique æternitatis; diebus itaque singulis diligenter considera quo pacto negotiatio tua et mercaturæ ratio sese habeant.

Quam utilis, imo quam necessaria sit ista scrutatio, facile percipies si attenderis ex ea veluti religatam pendere scientiam illam tam sublimem, simul et tam abstrusam, quæ est noscere te ipsum: cor enim hominis inscrutabile sibi ipsi ænigma est, nisi, vigilanti custodia ad interiora rediens, quotidie profectus suos penset atque defectus.

« Sed et si tunc, ut testatur S. Chrysostomus (3), peccata tua suppeditaveris; et ab illis cito liberaberis, et in alia non facile incides: anima enim hesternum verita justificum, ne eamdem rursus subeat sententiam, si pungatur et flagelletur, reddetur ad peccatum tardior; et sic in perfecto vir-

(1) Thren. 3. — (2) Serm. Ascet. de vita religiosa. — (3) In Psal. 4.